

1 Úvod do kineziologie

1.1 Kineziologie

Kineziologie je poměrně novou vědou. Přesto její kořeny sahají až do antiky a kineziologické prvky se promítaly do celé řady rozvíjejících se oborů, jako bylo lékařství, mechanika, později biomechanika i například filosofie. Poznatky kineziologie slouží ke studiu lidského pohybu nutného jak k udržení fyzické zdatnosti, tak i k podpoře harmonického vývoje intelektových schopností, a tím vytvoření harmonické osobnosti respektující morální zákony lidského společenství.

Nejjednodušší definice kineziologie ji popisuje jako „*vědu o pohybu a jeho řízení*“. Složitější definici formuloval profesor Dylevský: „*Kineziologie je věda o biologických komponentách, aspektech a attributech pohybu v procesu vývoje a o vlivu pohybu na biologické struktury.*“ Docent Véle definici ještě dále rozvedl: „*Kineziologie je věda o lidském účelově organizovaném pohybu podléhajícímu fyzikálním zákonům hmotné struktury těla stejně jako kybernetickým zákonům řízení pohybové funkce, která udržuje funkci lidského organismu.*“

1.2 Osobnosti historie kineziologie

Galén: první, kdo označil svaly za generátory pohybu. (obr. 1)

Leonardo da Vinci: mimo jiné studoval mechaniku šlach a šlachových poutek. (obr. 2)

Giovanni Alfonso Borelli: vytvářel první pákové modely kloubních pohybů. (obr. 3)

Nils Posse: 1889 v Bostonu založil Department of Kinesiology = první doložený autor slova kineziologie.

Willburn Bowen: 1912, USA – autor 1. učebnice kineziologie.

Otakar Hněvkovský (1901 – 1980): zakladatel české dětské ortopedie, autor 1. české učebnice kineziologie. (obr. 4)

Další české osobnosti kineziologie: K. Lewit (obr. 5), V. Janda, F. Véle (obr. 6), I. Dylevský aj.

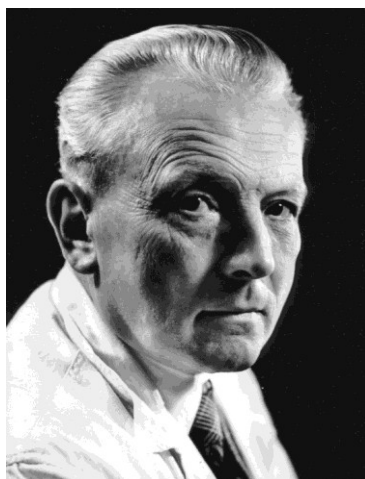
Obr. 1 – Galén (Zdroj: <http://www.sciencemuseum.org.uk/hommedia.ashx?id=10957&size=Small>)

Obr. 2 – Leonardo da Vinci (Zdroj: <http://www.leonardo.net/p17.jpg>)

Obr. 3 – Giovanni Alfonso Borelli (Zdroj: <http://images.fineartamerica.com/images-medium-large/1-giovanni-alfonso-borelli-granger.jpg>)

Obr. 4 – Otakar Hněvkovský (Zdroj:
<http://pelikan.lf2.cuni.cz/archiv10/rijen01/images/Hnev%201961.jpg>)

Obr. 5 – Karel Lewit (Zdroj:
<http://pelikan.lf2.cuni.cz/archiv10/rijen01/images/Hnev%201961.jpg>)

Obr. 6 – František Vele (Zdroj:
https://sites.google.com/a/fyzioterapeuti.cz/fyzio2011/aktuality/vse/konference111111/IMG_7540.JPG)

1.3 Zneužití termínu kineziologie

Kineziologie je dnes často mylně interpretována též jako diagnostická či léčebná metoda. Současně bývá spojována s termíny o životní energii a alternativních léčebných směrech a přístupech. Jedná se o velký omyl a bohužel i komerční tah.

„Není vše kineziologie, co se kineziologie jmenuje, nebo se jako kineziologie tváří.“ (Prof. Dylevský)

1.4 Rozdělení kineziologie

a) Obecná kineziologie – se vyznačuje analytickým charakterem. Pokládá strukturální morfologický základ celého kineziologického oboru. Vychází z pohybu na elementární, molekulární úrovni, kineziologie tkání a orgánů, a evoluce struktur a jimi vytvářených pohybových aktivit. Obecná kineziologie je obsahem tohoto předmětu.

b) Speciální kineziologie - analyzuje pohyby jednotlivých tělesných segmentů až celého systému. Vede k pochopení celkových zákonitostí pohybových aktivit a spolu s patokineziologií se podílí na diagnostice hybného systému.